

VÁCZ.

HELYI ÉS VIDÉKI ÉRDEKŰ HETIKÖZLŐNY.

Előfizetési díj.

Helyben:

Egy évre . . . 3 frt. — kr.
Fél évre . . . 1 „ 50 —
Negyedévre . . . 80 —
Egyes szám ára . . . 10 —

Előfizetési díj.

Vidéken:

Egy évre . . . 3 frt 60 kr
Fél évre . . . 1 „ 80 —
Negyedévre . . . 1 „ —
Egyes szám . . . 10 „

Hirdetmények díj 3 hasznos pétt sorért 6 kr. Többzori vagy terjedelmesebb hirdetéseknél arányosabban. Nyílt törvényalvó közlemények után három hasznos sorért 15 krajczár díjmal.

Az előfizetési pénzek és a lap szellemi részét illető közlemények „Vác” szerkesztőségéhez fő ut. 81. szám alá Vácra küldendők.

Kéziratok vissza nem adódnak.

Az első nevelés szükségessége és értéke.*

R. E. A.

A mult századot a neveltségessé és idealismus századának szokták nevezni, a mostani századot pedig a valódiság századának. A mult század humanitása tudozva érzélgessé fajul, és a mostani kor valódisága anyagsággá. És ezen két századnak nevezett időszak mégis egy-másból kifolyólag működött. Nos gondoljuk, hogy a mostani század valódisága az emberi gondolkodás hanyatlásának szelleménye. Ah nem! mert a mit a mult század véres háborúk által egyszerre akart kivívni, azt napjaink valódisága lassan, fokozatosan, biztos működésben, sokszor erőszakosan gátolva, de mindannyiszor újra kezelve — kivívja. E szerint a mostani század a másiknak valódi fia, vállán áll s annak tulajdonai: az emberiség és eszményiség réa névze sem idegenek; csakohy fő mindazon jogokból és előnyökből, melyekről jóravaló, nem egyeseket, de az egész emberiséget, rang, születés, vagyon és nemkülönben nélkül akarja részesíteni, s ezen valódi humanitás az, mely társadalmi küzelemény alapját képezi.

Társadalmi harcaink egyike, még pedig olyan, melyet sokszor zenevéllyességgel s mindig előítélettel és feleletesen vitatnak, a nők társadalmi állásának kérdése. Most nem akarunk ennek részletezésébe booszkóznii, később és más helyen ismét elővesszük ezen, anyyi igazságtalansággal, elmaradt fogalmakkal s előítélettel vitatott kérdést.

A társadalmi minden rétegben találkoznunk megismerőségekkel és előítéletekkel, de amysval schol sem, mint a nőkérdésben. A nő több szabadságot, munkajogviságot követel és chez

* Ezen cikket a Nők Lapjából nem csak szerepéért, hanem azért is veszem át, hogy szép helyén meggyőzőleg érvel: hogy a nemet hűző és divatlapokon kívül van magyar és pedig valóban magyar nő-lap is, mely lap nem csak divat-cikkkel, hanem nélkülözhetlen dolgokkal is foglalkozik.

joga is van. Azonban az emberiség nagyobb része ezt nem ismeri el és harca kel ellene. Azt mondják általános, hogy a nő, „ha több szabadságot részesítették, természetes rendeltetésétől, házi körétől, gyermekeitől el fog távolíttatni.” Ezen követelés az ellenem igen kényelmes gyeyvere, de azért az igazságos követelést el nem némithatja, mert az igazságnak előbb-utóbb győzni kell és győzni fog. A ki az emberi természetet ismeri, az nem fog attól félni, hogy a nő több szabadsággal, egyenlő joggal bírva, gyermekeitől s a háziasságtól elfordul. Oh nem! Mindig fogja ő természetrendelte hivatását teljesíteni, mindig azt fogja első és legkedvesebb kötelességének tekinteni, de azáltal, ha munkája leund, meg lesz attól mentve, hogy a társadalomban nem áll támasz nélkül, — nem tarthatván magát fenn egy sokszor gyűlölt és megvetett házasság nélkül, melyet csupán azért kénytelen tűrni, mert az utak önfenn tartásáért önállólag működhetni, előtte zárva vannak; mentve lesz azou gyönyves tekintetek és megjegyzésektől, melyek a vúnuló leányt oly igazságtalannal sújtják, meg lesz mentve az egyedüllet örömtelen keserűségeitől, meg lesz mentve a kegyetlenkedő keserűségétől. Azért lát harcoljunk!! A zászól, melyet lengetünk, a valódi humanitás lobogója, jelszavunk: javított nevelés, műveltség, munkajogviságot sultság tündökölve ragyognak a napsugárban.

Éltünk tulajdonképeni célunktól, melyet most magunk elé tűzünk, s az az első nevelés szükségességének bizonyítása.

Napjaink jelszava és törekvése: javított nevelés, alapos tudás. Ezért alakult anyyi egyet, azért dolgozik anyyi eszéyes fő ennek javításán működve. A felútt, érettebb ifjúság tanul és a korszellem ezen felhívásnak igyekszik eleget tenni.

De hogy haladjunk a tanítók, ha a föld, melybe ezen magot vetni és ül-

temi akarják, parlag és miveletlen. Ah! ezen tárgyról sokat lehetne és kellene mondani, hogy mindazon téves és hibás eljárásokat kijelöljük, melyek ezen téren oly otthonosak, hogy azokat öntudatosan és jól eselkedni véljük. Ezért tehát folytassuk a nevelés javítás iránti felszólalásunkat, beszéljünk, miközöttünk, hassunk, hogy a nevelés és következetesen folytatandó kezdődjék, és a korszellem nagy és nehéz követelési teljesítésére képezze. Itt van azotlan a nőnek valódi nagy hivatása, kezeiben egész nemzetek sorsa fekszik, hivatásának felfogásától függ azoknak jövője.

Igen sok embert látam, ki gyermeknek a böhesbén kezdett nevelése fölött mosolyog; általános régi megroggott ítélet, hogy az, ki a gyermekből alig lépett ki, gyermeke születésével egyzersimen mindazon tapasztalatokat és életbölcsőséget nyeri, mely gyermeke testi és lelki helyes fejlődésénél elkerülhetetlen szükséges, és ezen előítélet az emberiség fejlődését igen nagyon gátolja.

A gyermek első éveiben gyakorolt eszélytelen eljárás igen sok ross következik meg, maga után, legtöbnyire csak a test fejlődésére van figyelem fordítva, a lélek, mely csak szunnyad, még nem létezőnek állítatik és fejlesztésére mi sem történik.

Levelezés.

Tisztelet szerkesztő ur!

A jelenleg Váczon működő jevedelmiadó kivétel bizottság folyó hó 3-án egy „több váczi polgár” aláírással ellátott névtelen levelet kapott, melyben egy helybeli kiterjedtebb iparvállalattal bíró polgár úzlete iránt hivatik fel a bizottság figyelmé; — a levél egy helyen így szól: „Sajnosan érzi azon szegény mesterember, midőn egy segédjével nem titkolhatóvan ennek számbavételével adótatik meg, ellenben N. N. urnál a sokféle üzletgyakor-

latnál 20 - 24 segéd helyett alig 4 segéd véteik fel" stb.

Előre kell bocsátanom, hogy a bizottság ezen levetel, mint névtelen, egyszerűen förtette, és egyáltalán nem bízott meg azzal sem senkít, hogy arra feleljen: — mivel azonban egyéni felelősségem szerint nekem úgy tetszik, mintha az ezen leveltel beküldött tisztelt polgárok a jövedelmi adó kivételt tárgyalásoknak céljával nem volnának egészen tisztában, — emell fogva én — ha igen tisztelt szerkesztő ur becses lapjában erre tért enged?,) pár szóval polgári kötelességem tartom az illetőknek a következőkben valószínűleg a jövedelmi adó törvény 50-ik szakasza így szól: „a jövedelmi adó kivételt a bizottsági ülésnek nyilvánosak:” — így joga van a tárgyaláson minden polgárnak jelen lenni; — az 54-ik szakasz pedig ezt mondja: „a tényleges viszonyok és adatok iránt, melyekből bárkinek jövedelmét megítélni, köteles mindenki, tudomása szerint, felvilágosítást adni, ha erre az adó kivételt bizottság által felhívják.” — E szerint világos, hogy a törvényhozás igeu bölcsen, — az igazságszolgáltatás legfőbb biztositékát — a nyilvánosságot és közvetlenségét kívánta életheleltetni, a jövedelmi adó kivételénél is, — vagyis más szavakkal, az egyesek jövedelmének meghatározását, úgy szólván, két tényezőre ruházta, t. i. a bizottságra, és a tárgyalásnál jelen lévő polgárokat, kiknek színtén törvényben gyökerező joguk vagyon arra, hogy kinek viszonyos?) fölül a bizottságnak felvilágosítást adjon. —

tíust adván, a határozat hozatalát, úgy tetszően, mintegy ellenőrizték. — A jövedelmi adó kivételét tehát csak úgy lehet lehetleg kikélni, ha mindkét tényező befoly annak meghatározására, ha a polgárok adatakat nyújtanak, és a bizottság pedig igazságosan itél.

A levélről tisztelt polgároknak tehát én azt válasszom, hogy éjének a törvényadta jogokkal és annak értelmében teljesítvén polgári kötelességüket, legyenek nyitlak és tisztelték a kért felvilágosítás adásánál, ne magyarázzák ezen feladatukat oly tévesen, mintha a tények nyit kimondása árukkodás vagy vádaskodás volna, mert ez tisztán csak polgári kötelességük teljesítése, és ha ezen tanácsomat megfogadják, én biztosítom önöket, hogy jövőre nem lened okuk panaszra, mert ez esetben, a másik tényezőnek az önk megítéslő közbizalma által választott bizottsági fogtának is módja lened abban, hogy illeték a nyilvánosság utján teljesen kiderített biztos adatokra fogja fektetheti.

Kelt Váczen, 1871. június 5.
Almásy Balogh Samu,
a jövedelmi adó kivétel bizottság elnöke.

Cserháti, május 20-án 1871.

T. Szerkesztő ur!

Örömdnem halljuk, hogy Vác város mikéldelvi egy részének nem csak a fenálló s virágzó de a véletlen buktató sors által sújtott művészeket segélysz a alakulandó egyletekre is kiterjed művészi figyelmük: ugyanis az eddigi mikéldelvi előadások majd mindig a műegylet s a dalnok felsőlétsége adatait virágzó sikerrel; de hogy ezen

Szerk.

diest egyformaságon némi változás történik, most pünkösdi másol napján az „Egyletem leány” ezimű szimfoniában kifejező műkedvelők egy része elhatározta, tán önérdékeltől is, saját nyelnyebbségükre, hogy ök nem fogják az előbbiak jászokk fényes sikerét követni, s így e szerzők némi hájós műegylet, sem a viruló dalnok szenegitására torekedni; de mikéldelvi sikerhez képest s illően egy új egyület akartak létesíteni.

Az újonnan föllállítandó egyület a szegény színdarok felsőlétsége” címmel nyerne. Hogy melyik párt győzött? az így alakult-e új egyület, vagy nem, hiszen hogy szives válassza által meg tudja veldéknk.)* Isten ömél a legközelebbi viszontlátásig.

Egy régi jó barátján.

Hiba igazítás.

Tisztelt szerkesztő ur!
Becces lapjának legutóbbi számdánán r. l. betti alatt egy tudósítás van közölve a plaukőshéti mikéldelvi színelőadásról, mely bevéletleni egy hibás czótba, de a mit a tiszta igazság érdekében kéntelen vagyok megigazítani. —

Igyan is, r. l. úr, ki azon este legtothob tiszadott a közögr, (lévén ó az azon bőbebe bele disputálva, a melyet úgy Amorev, vagy petroleum-mármál megglasztított reploknak a nélkülözhetetlen színelőadásáig azt írja, hogy azon képeletheben van mint-

*) Így egylet nem alakult, hanem igen is a szegény színdarok felsőlétsége, vagy éppen a pesti színelőadás nyugalmlapjára lesz előadás rendezve: a mikéldelvi változatlanul szenteltek létezőnek és így ezen egy czétra csak akkor gondolhatlak. A kézirattól rési bocsánatképpen megvan a régi jó barátján, nagyobb megfogódással szerezni arról a Journal-ból származó, mely nevét tizen a Journal-ból származó, a vizsgálatosság tehát. Szerk.

TÁRCSA.

Kedves szerkesztő ur! Én kijelentem, hogy resignálók. — Sok és nagyon sok bűnötöm miatt. — Oh azok a nők, akik a várszépültségen fölül agyallnak, miként tudnak semmire tenni egy érok epedő szavát?

Nem mondom, hiszen a szerkesztő ur igen jól tudja keserves panaszomat. Csaldótan, réttetésen csaldótan . . .

Szeretném, — bámultán a nő értelmeinek fénykörében, bámultán fölmagasztolott határánál szerelméért, melydel mindmára döntéltemek, — de most, de most szeretném elcsélni a napot, a csillagokat, mindent, csak enyhét találnék a lemondásban.

Egy, ugy, — eszméletlen pengető szerkesztő uram! Miért is fogadtok én oly tárt karokkal tárczájárnak? — miért bírtá reám az angolokkal való conversatión? mikor láttá, hogy ellenték esküdött az egész világ. Szegény hazám, szegény szabadságerő! Nyugodjatok a néma sírban. — Nem pusztá a hely, nincs emlék nélkül hagyva dícső tetették. — A név, az egyszerű név nem határoz. — Elmondja az ércz, a kő anyaiatoknak, fiatloknak, hogy itt estetek el a házart. Miért vessék hit nevéteket márványtáblára? avagy miért tanásszunk föl a búszke öntudatát fiatloknak?

Szeretnék volna, de ha nem lehet. — Egy látszóban — nő szíve is gyöngö. — Hiába mondod el ékes szavakkal, mit szíved

érez, lelked hőn felelt, előtte zárva van a kegy, ohajádna nem ohar a részvét, — s ha búszke vagy, tanálj lemondani.

Es ha így van, e rengeteg fájdalomtól, bár érzem, nagyon szorl szívem, s alig merem megmondani, hogy könyezek.

Htkokban, csendes magyiban, gyöngyl, enyhül a fájdalom. Es én it, escedek lakomban, az éjdel őrdéha trón e sorokat.

Epen éjdel átt. borzasztón kínos pillanat. Hídeg verejtékek válik a köny arczomom, kezem reszket. Félve tekintek föl. A szílekek, panaszos hangja száll felem. — Egy zúrnécs. — Véres sebhelyekkel búszke alakok lépnek szobám külsőbén át s kérteltek tolem a kegyelet adját.

Oh ue, oh ne kísértetek, én nyomon rút nyugodt vagyok. — Menjettek el, — rázások föl édes álmalból a nő szívetek, kik megtagadják tolem a szót s töteket a babért.

Igy úzón el, így kergetem a dícselőt. — Itt nincsen honotok, keresetek egy jobb és szebb hazát, hoi nines kegyetlen szív, s háiból, nem lesztek költők.

Nekünk nem kell e kegyelem. — így zúg, zajong a kísértő tömeg. Mi vérdel áldoztunk, illo, hogy ti emleketekben nevétekn is adjatok helyet.

Menjtek, menjt egy szörző szókot, rázások föl a honiszívetek, ott én találok régi bajtársakat, hit emléksző s róluk érzelmeket.

Nem ók a meg e honban egy honleány lened, s szívük kérelmed nem hallja

meg, addig hozzád jövünk kísérténi, ma, — holnap, isten veli!

Kiriumellék, a toll kezemből kieseti. — Ti new könyvtárok rajtam. — Segítsetek. — Úttelek el e tépő gondokat. — Szóljatok, zörgessetek, a kegyeletadót. . . . . ne oltón meg holnap a gondolat . . . . .

ah, isten veli!

Es egy-két garast, egy-két garast. — én is adok, adom meg. — Álljon az egy legyek ott, a hol a dícsők kívánják, hogy legyenek.

Vámulóff.

Ne higgyék, szép olvasóimón, hogy ki nyílt virág mindazon várszélészerti phiaszok meggy át, melyet a boldog öröklet számdára rendelt. — Láttam, meg pedig felhozhatnám a hölgyek legbüsbosját; felhozhatnám azokat, kik a jötekonyosság anyalhatnák, hogy a részvétől, bizonyosság, hogy a részvétől a legközelebbi idő alatt teljesen kiínyölt.

Szépék azok az eperajkak, e szellemtestestül mékópik, hová a munkás jár a virágok csodáját hordja, hogy abból a kellemezen zannata meg, sermelytől a szívetek.

Szépék a kis kassok, meg akkor is, ha elchevészet valódi rendeltetésnek czéjárt, a csókaltal azon részét érintik is, hoi a növények maga neme szokott nőni, hova oly szivesen kapozkodik, a százi.

Igriglem társam sordát, s boldogultan fogom magam mindaság tartani, mig azon osztályzást, melyet ök oly szerencs-

ha K Á
v o l n a
T
és ki a p
val a sz
csés vol
előbb is
ben meg
lars ur
sem sug
hanem l
nak nem
megett
aligha o
szerepl
zsinórn
kemény
tatis vol
Ez
szertes
ki, ha l
gatom. .
HO
F
gével a
nézve le
előzések
kedvekn
expediti
nak val
A
tött vilá
otára n
lének ga
egylet
gyermek
egy let
fog gond
tán fize
nem ar
megnar
Ez
Gállik
firtetül
alapján
dál bev
Ez

sek nem
nem lirt
érmek
leim gita
nosoly,
tönkre te
mal nem
szerecs
mert kö
chroniku

A c
vesek, a
zavrtelr

Ha
szerezn
győződe
azon kis
derez, k
képvisele
hőlykök
egy sok
sajb czél
megmaga
fija unca
adjanak
gossig fo

Ne
szimórn
teti szer

Hul

ha Kázárnak olyasmint sügött volna, a mi nem voltaszerében.

Tehát én, mint a helyszínen jelen volt, és ki a próbák lámpagyújtogatás alkalmával a számlarobot úgy felig betanulni szerencsés voltam, annyit vasok hábor — mint előbb is említém — a hazai igazság érdekében meggyezve, hogy a tiszteljespírítus familiaris ur ezen jelenetnél Kázárnak a mi nem seghatott, mert ezen jelenetnél nem ő, hanem Herri kárjertés aztán Kázárnak a mi nem is kellett sügött, mert ő nagyon is megantantla szerzett, hanem Herri kárjertés aligha olyasmint nem sügött, a mi nem volt szerében, mert annak magam is, de míg zsinórmester barátom is szerett, hihetőség a kenőgy szerelni, vagy pástómetno megprófolatás volt az oka.

Emnyit elajótattam énel tudatni, édes szerkesztő ur, mert az oldalant fártva volna ki, ha leklikmesertes ember létemre ehallgatam.

Ión tisztelője

A művelődési függőghélopoltján.

Helyi hírek.

Függetlenségi napok. Lapunk e hó végével a negy- és féléves előzetünkre nézve lejár, batorokunk függetlenítünk, hogy előzetéseiket mulaharab megjutitani sziveskedjenek, nehogy az amugy is kisvárosi expedíció ellen beadott számlán parasztonak valóban alapja legyen.

A **vázei nöegylet** f. hó 8-án tartott választásnyit gyűlésében a **kisdedovana** nézve elhatározatot, hogy azon szülők gyermekei után, kik tagjai a nöegyletnek, havonként 30 kr. azoknak gyermekei után pedig, kik nem tagjai az együletnek, havonként 50 kr tantási illetélen gondviselési díj tésegen egy egy gyermek után fizetendő. Az egyszer mindenkora fizetendő beirattási díj azonban általában megmarad 30 kr.

Ezen díjak az egylet igazgatója T. Gállik Sándorné urhölgynek lesznek befizetendőek, és az ő által kiállított díjnyomtatvány alapján fognak a gyermekek az ovodai névelő által bevétetni.

Ezen felül azon szegény szülők, kik a

fontehbi díjak öpenéggel nem képeznek megfizetni, hiteles szegénységi bizonyítvány elmutatása mellett a fizetés állól felmentetnek, és gyermekeiket ingyen járattatják az ovodába. Ezen gyermekek száma azonban csak 10 lehet, és csak ezeknek megfogytával fognak nyomban jelentkeznek ezen kedvezményben részesítettai.

Ezen méltányos és egyszerűsind jöteknő határozat f. évi július 1-éől fog életbe léptetetni.

Gyaneveken gyűlésben egy szegény óv. asszony 5 firtal segélyeztetet.

Vége e felhívása folytán indítványoztatott, hogy az 184% éviön elvzétett helybeli honvédek nevezése megköritésére valamely nyilvános közéletben kifüggesztendő márvány emléktábla felállításának eszméjét a nöegylet karolná fel és annak kivételben állna az ügynek élére.

Ezen nemes és helyes eszme többéletes letésével találkozt az egyület; azonban annak jöteknő ereje jelenleg annyira igénybe van véve, hogy a szép cseél kivétel magévára nem teheti, hanem a tagok megígérték, hogy annak bizon remélhető felkarolása esetében a szives-ben fogják támogatni.

A **receptárius** **Mattol** urhölgy, nyelvi intézetében a kis anygylak majnája szerelén, azaz f. hó 7-én tartattott meg a féléves helységében, — ezen kitűnő nevelő intézet mindent élkövet leánygyermekinek kiképzésére, hanem szeretnek, hogy a fényűzés elhagyása végett az anyukának is osztána be órákat, csupa anyai szeretettel azon kis seraphokat oly nényesen előtértek, miszerint nem tudjuk a pénzt, — a kis leánykát, — vagy felszedés esetén férjeiket sajnáljuk.

Gyanevekkor a siketnőnő intézet ifjúsága után kirándulásra a cselőteli völgyben, de ezeket úgy megerete az eső, hogy nem tudtak quartettel mekelni, még gondolában sem.

Ma teszi a datára kirándulását Csélotéle. Az indulás egy órákor délután, a Csilág előtti térről, zenező mellett történik. Azon esetben pedig, ha az idő nem lenne kedvező, jövő vasárnapra, jun. 18-ára. halasztatják.

Szappá kirándulás. Az itthelyi nagy-gymnasium ifjúsága is rendezend június 1-én a zöldben jun. 15-én, hova a szülő, gyá-

mok s az ifjúság barátai tisztelettel meghívattak.

Aradi szántársulata már megérkezett s reményünk van, hogy kellemes estéket szerez számunkra,

Jackel szintén megtartá a kert megnyitási ünnepét, de ha ily időviszonyok grassnak ezúttal is, akkor inkább csak a szobát keresünk, mint a kertet.

Paul de Höck: vig ezimborák című regényében a polgári-kör könyvtárába visszajuttatások egy **161 ölté** találatot, kérték a tulajdonosnő, jellemezés az előlöt könyvtárnok-

Élönsgy Ferenéz.

A vázei könyvnyomdászok beletegségző pénztárunk alapjávra utólagosan beérkezett Thury Ferenéz urtól (Pest) 5 firt, melyt is legelőször köszönettel nyilváníta a vázei könyvnyomdászok nevében

Nagy Ferenéz.

A vázei könyvnyomdászok önképző-hök-egylete, könyvtárának gyarapítására begyűlt ajándék-könyvek kimutatása, beérkezési sorrend szerint:

Nagy Ferenéz s kötet, Spitzer Miksa 10 kötet, Korhely Ferenéz 5 kötet, Wolfart Sándor 1 ötet, Plachy Kálmán (Pest) 1 kötet, Nagy István 11 kötet, Smolka Gusztáv, (Pest) 8 kötet, Varszegi Gusztáv 6 kötet, Lindenbaum L. 1 kötet, Goldstein M. 15 kötet, Fehérhöz M. (Pest) 1 kötet, és Hügel Otto (Nagyvárad) 8 kötet könyv, egy kézi s egy falmapapír, ugyeszte a „Nagyvárad” című napilapot rendezés kapjuk, — továbbá, biriz mála becesen ígérték is, miszerint az ezután mála megjelendő művekbel is egy-egy példányt sziveskölk adományozni. — Az egylet pénztárába 3 kötet.

Az egylet lapjai: „Nagyvárad”, „Váze”, „Gönnör lapok”, „Mitrailleuse”, „Vorwärts” és „Typographia.” — Bir tehát egytelnek könyvtára eddigelő összesen 78 kötet könyvvel és 6 lappal.

Fogadják meleskölök adakozóink legelőbbi halakozónetinket áldozatkészaközé, mint a lábt bebizonyíták minden magozatos

sek birni, én is nem oszthatom — Pedig nem lett volna nehéz csak megismerése. érdemeket is tettem reá piquans ésszerveleim által, s mégis, ő fájdalom! egy száno mosoly, egy sans facons tekintet annyira töntek tettek léleklénelmetem, hogy arczom nem voltam elég bátor osztatni. De szeremes is azon szegényből ragadták bájkorára az ifjúság mindkét nemét, hanem, hogy sokkal egyszerűbb s mégis magasztosabb cseél lehetett szemek előtt: egy-egy megmutassák, mennyire rokonszenveznek az ifjú nemzedékkel; másik, miszerint példát adnának nekik, hogy mint csak, csak a világsosság felé torjének.

A chronicus bajok pedig annyiban kolvesek, amennyiben csárdással kezdődnek s wálzerrel végződnek. Apropos tánc!

Ila a nyilvános táncmulatságok annyinyból érdekesek, hogy ott piparogtok szerencsés magunknak: m g vagyunk róla gyözöve, hogy a lövöldéi mulatság, mely azon kis urak és hölgyek számára volt rendezve, kik a jövő jölet s nemzetiség alapját képviselek, nem ezen szegényből ragadták bájkorára az ifjúság mindkét nemét, hanem, hogy sokkal egyszerűbb s mégis magasztosabb cseél lehetett szemek előtt: egy-egy megmutassák, mennyire rokonszenveznek az ifjú nemzedékkel; másik, miszerint példát adnának nekik, hogy mint csak, csak a világsosság felé torjének.

Nem perszeli annak tűze le a gyenge szírmok, mint a hogyan azt valakik ehlyeteni szeretnek.

Hullott a zápor, de sokkal jobban hab-

zott egy szá, mely a logkomolyabb satyrikust is habolára ragadtá volna. (Ambarius) tájékozott-e egy, vagy más? nem jöhettünk nyomára, csak annyit tudunk meg, hogy jaj az eretnekeknek! s szászor jaj annak, ki oly vakmerő, hogy a konkolty, mely visszavonást, egyenetlenséget, társadalmi zűlést s általános felbomlást idéz elő, nem szórja marokkal.

Legjobb lenne folyton marakodni, minnek az a béke, nagyon fáde valami az.

E kis kitérés után, térjünk át más tárgyra s illetőleg folytassuk a hét eseményt.

Délelőt lelkünk az örök alkotó volt, habár nem ragadjuk, hogy a lélek tükre sok olyvat visztalozott, melyek a szent áhitattal meg nem fértek.

Elmut a mozturpuknias s puskarécessen a nélkül, hogy egy sebesültünk is lett volna, anyai regarde-ald valakitért irántunk Mars fiat, hogy gygyvereiket vakra toltották.

Már a lövöldében nem viseltettek iránnyukon anyi udvariasággal, mert ott szemünk láttára golyókkal töltötték a gygyvereket s mellé meg egy uri ember vakmerő volt szöget is löni.

A lóvés engem nem hozott zavarba, de igen a mitrailleuse.

Kérdik, szép olvasónóm, hogy hol vette magát e rettelő fegyver a mi szerény lövöldébenem?

Ó! kérem kegyelgetek, nézzenek a tákörbe s ott fogják látni ama gyilkos fegyvert, mely foszlogya osztja a halált.

S hogy dacára a három mitrailleuse-nak még is mozogok s irt vagyok, — ámbar a golyók ázpokent hulltak reám — csak annak köszönetem, hogy ellenfeleim elgyeviztem.

Nem mondom, hogy mellé elfenek voltunk, de annyi mégis eláratottuk, hogy a lögyözött s a pardonne-ért könyörgő én vagyok.

Kis kacsákat fészerve szépen — oly meghatolag könyörögtünk, hogy a szükla megkényeztett volna. Kértünk, cseledtünk, s csak az kívántuk, hogy mentesnek meg a dicsőség bábérától, mi nektink nem kell az, mi lézavai, fardáni akarnak. — De ha egy-átalában nekünk engedik át a dicsőséget azt elfogadjuk, de csak egy, ha szép olvasónóm is megígéri, miszerint velink osztakodni fognak rajta.

Addig pedig, míg az eszme megéri, készítsük elő az utat, melyen kedélyesen haladva, virágokat szedgetve elérünk oda, hol a fészelen társalgás számunkra egy kellemes délutánna kínálkölk. — x.

és szép czél iránti lelkesedésüket, melyet mindenkor kötelességünk teszünk kiérdemlenni. Maradunk legzsinórból tisztelői. Vác, június 8. 1871.

Plachy L. és Nagy F. Könyvtári rendezők.

A váci takarékpénztár májusi havi forgalma.

Bévetel:		Osztr. ért.
	ft.	kr.
1. Áprili havi kölcsönmaradvány	12301	08
2. Felök betétele	40265	50
3. Jelzálog tölték, bétök és előleg	2944	08
4. Tartalékoktól után bevett kamat	423	23
5. Kölönfélék új	43	30
6. Visszatérítendő váltók	8718	85
7. " előlegekből	7768	—
8. " jelzálog töltékből	3075	—
9. " tartalék tölték	900	—
10. Könyvekedőlől	5	22
11. Készelemlé Kamat	1267	68
	157923	78
Kiadás:		
1. Kölcsön váltóra	90886	—
2. " előlegekre	7880	—
3. " tart. tök.	1000	—
4. Visszatérítendő betétre	33273	10
5. Kifizetett folyó kamat	169	27
6. Tiszti fizetések	311	64
7. Adomány (városnak)	120	—
8. Országos adók	293	50
9. Kölönfélékre	25	—
10. Váltak költsége	3	71
11. Elzárt előleg visszatérítésére	8	35
12. Készelemlé maradvány	30293.121	21283
	157978	78

Közgazdaságt.

Vác, jún. 8-án 1871.

D. B. Lapjaink multkor számában megírtém, hogy minden kötelezettség és jusszat felelősek, és hogy a kereskedőnek, a termelőnek és a hatóságnak, e három tényezőnek együtt kell működnie, miszerint a gabonakereskedés elomlóztatással, ha a helybeli hatóság a kereskedőt, minden védelem nélkül hagyja, akkor a gabonakereskedés nem mozdítható elő, sőt hátrálhat. Véleményem szerint a legjobb és legcélszerűbb volna, ha bel és külföldi vásárlók példája után, egy városi biztos felügyelet alatt szakértő férfiakból lenne összeállítandó, kik természetesen csak tiszteletbeli hivatal viselőinek, és nettalán, a kereskedők közt egyik minőség előforduló kisebb panszátok minden felelősség nélkül intéznék el. A rendszerényezések a kereskedők különbözőségire nem érte, csakelységekkel, melyek egy pártot sem elégítik ki, a pereket nagyon elhúzza, mi sokszor ezekre nem bírót okoz. Az új perak az általam említett bíróság által intéztetendők el: mi szükséges volna, hogy új bíróság felállítását, azt a következők tessék megítélni.

Majdnem egy negyed század óta ismerem a váci gabonakereskedést s ezen idő alatt a város javára a gabonakereskedés napomént új vásárlókat hoznak, mind a termelőt, mind a bel és külföldi vásárlókat jobb viszonyokba jutásra unszólják.

Azonban, ha a hatóság nem teszi meg a magát és a kereskedőt minden védelemmel megfosztja: akkor a vívmányok koronája hiányzik és a gabonakereskedés fejlesztése önmagától is hátrálhat.

Ha tekintjük, hogy már most is Vácban évenként 800 ezer mérővel üzték kereskedés s hogy a gabona felémelt mennyiségnek be és kivitelé Vác városában

majdnem negyfelő millió frtot képvisel, hogy ezen nagy összeg csak is Váczon fizetetik ki, s hogy ebből egy rész bizonyára Vácban marad, az kötséget sem szenved, és a kereskedésben ezen nagy elemelnet minden esetre részben érdemel, különösen a hatóság felé.

Reményünk az, hogy egy rendes vásári bíróság felállítása iránti felszólalásunk nem fog minden eredmény nélkül maradni, s hogy mielőbb egy oly intézet felállítását fogja eszközölni, mely Vácznak hasznára leendő.

Fentartom magamnak az említett intézet rendezését illető hozatati becses lapjaim nyilvánosságára azokat.

E heti gabona üzletben, csekély kiadást mellett a múlt héten jegyzett árak megállapultak; kivált mintogy a nagyobb készlet kevesebbednek. A forgalom csekélynek mondható, különösen a búzánál; a mi a tulajdonosok visszatérítésükből kimagyarázható, kik az új gabonakészletig jobb árat nem reményelnek, tekintetbe véve a külföldi szükségletet.

A heti forgalom különféle gabonamekben 6800 mérő, és következőlegben árusítottat el.

Búza 125 mérő, vām másza 5.60, — 120 m. vām másza 5.65, — 160 m. aszögös 85 $\frac{1}{2}$ bécsi font 5.10 egyhónapi időre, — 156 m. vām másza 5.60, azonnali átvétel mellett.

Rozs 100 m. 3.45, — 700 m. 3.47 $\frac{1}{2}$, — 300 m. 3.45, — 500 m. 3.42 $\frac{1}{2}$, — 400 m. 3.44, — 450 mérő 3.45, mind 80 bécsi font mellett a hajótló átvéte.

Arpa és zab csekély mennyiségben. A mai hetivásár a tegnapinéhoz képest kevészetben alig volt látogatra és csak néhány 100 m. volt a piacon. Eladottak: Búza, vām másza 5.40,—50. Rozs, 3.35—40, 80 font. Arpa; 260—70, 72 font. Zab; 210—15, 50 font. Kukorica: 2.70—3 frt. 10 kr.

Hírtelertések tömeges kiállításra a pest-kobányai szállásokon.

Az ország Magyar Gazdasági Egyesület az „első magyar sertesbizálos és előlegzetes” indítványozása folytán, korszerűnek látja a pest-kobányai szállásokon:

hízott sertések tömeges kiállítását által a havi sertesengedést és kereskedés emelésére hatni.

Egy új tömeges kiállítás nagyon alkalmas arra, hogy a külföldi ügyeltek hazánk nagyzerű sertes-tenyésztésére forlított, az nagyobb mértékben méltányolja, s mint legközéleti forrás saját szükségleteink fedezetét gyakrabban használja, mint eddigelőre; ezáltal tenyésztéssel, hízalással és kereskedéssel pedig módosul taljának: a nagy mérő hízalás eredményeit, a kezelés és etetés körül a fajak szerint elérhető különböző az iránt, mely új alkalmassági a növekedés, tömeg s kitarítás tekintetében hízalás és szállítás által a nagyban újított kereskedésére.

A kiállítás f. é. augusztus 21—27-ik napjain fog tartatni.

oly formán, hogy augusztus 21. 22. 23-án a bírálókat ötjének meg, a augusztus 24-én nyitattik meg a kiállítás a közönségnek és tart 27-ig (vasárnap) bezárólag.

A kiállítás helye.

a pest-kobányai szállások, nevezetesen az első magyar sertesbizálos és előlegzetes társulat helyiségei és más magánzállások.

Kiállítás feltételei.

1. Kiállíthatók a magyar korona tartományában, Szerb- és Oldhországban tenyésztett egy éven fölötti sertések.

2. Egy falkában hízó 150 darabnál kevesebb nem fogadható el, miután a nagyban hízalás eredményeire lesz főszóly fektetve.

Azonban egyes diszpóziókat is állíthatók ki, ha jó idején bejelentenek.

3. A kiállításra szánt sertések f. é. június végéig a bejelentés kélymele és tetésze szerint, vagy az ország Magyar Gazdasági Egyesület titkári hivatalánál Pestben (Üllői-ut 12. sz., közelek), vagy a sertesbizálos társulat iróadóiban — a Kobányán —

4. Bejelentés idejéigkiárált és hízalás sertések legelőbb augusztus 10-ig, az hazas darabok pedig augusztus 15-ig a kiállításra szállásokra beállíthatók.

Bejelentőknek, hogy az elhelyezésső gondoskodni leheszen.

5. A bejelentésnél pontosan be kell jegyezteni:

a) a kiállításra szánt darab számát;

b) mikor állíthatók be a hízalásra; hány darab volt hízóban a beállítás idején, és hány darab szemeltetett vagy mustrálattat ki a közta;

c) a faj vagy tenyésztési irány;

d) a tenyésztés és a tulajdonos neve.

6. Bejelentést és előlegzetes sertések a kiállítás helyiségen megmértek; sovány állatoknál az egész brutto súly (vagyis az élő súly levonása nélkül), a félgy vagy legveszélyes hízott állatoknál ellenben a netto súly, (vagyis az élő súlyra párnál 80 mérő levonásával) jegyeztetik be.

7. A beirás díj, darabjától 5 kr. (a kiállítás egész idejére) előre fizetendő; e bevétel — minden egyéb költség levonása nélkül — tehát teljesen a kiállítás pénzübeli díjazására fog forlítottat.

8. A rendezésről és eladási jog minden tulajdonosra nézve fentartatik; viszont azonban minden tartási kötséget is a tulajdonosok tartoznak viselni.

9. A már egyszer megírtat sertes, ha a kiállítás napjait alul elhajtják, díjazásban nem részesztendők.

(Folytatása követe.)

A n árának emelkedése miatt naponta költségesebbé vált, szokások karás szőlőművelést, egyes szőlőtulásokok különböző vidékeken — a háromszor négyzetes cősbőrt dírt művelési rendszerrel készlet felszeréseni.

Ez utóbbi rendszer könnyebb terjedhetése céljából a ministerium intézkedést tett az iránt, hogy a szőlőművelő s esetleg kertészek közőség mind könnyebben s olcsóbban szerezhessék meg az ezen művelés megkiváltásti sodronyt.

Ugyancsak az azok azonal javítása és általakított meggyőző sodronyokért feloláskor rendezeltek, hogy az szőlőművelési és kertészeti ezidokra mérsékelt áron a közönség rendelkezésére bocsátassák.

Jelenleg mintegy 60 mézárnyi sodrony készlet van a pesti m. kir. vártási központi raktárakban, mely csak imd. lesz áruha bocsátva, azonban intézkedés történt az iránt, hogy ha netalán növekednek az igények az egyes táviradi igazgatóságok székhelyein Pestben, Temesvártort, Debreczenben, Kolozsvárt, Nagy-Kanizsán és Zágrábrában is együttesen sodrony bocsátás válsághel gazd. egyesület által kiállított azon bizonyítványra, miszerint a venni kívánték az szőlőművelési vagy kertészeti célra használandó a vásárolt sodronyt mászánként a 3 milliméter átmérőjű 5 frt. 50 kért, a 4 $\frac{1}{2}$ milliméter átmérőjű 5 frt.ét lesz elárúsítva minden év vége hatávká végeig, mely határidőn túl megmaradandó mennyiség a sokkott minden közárverés utján fog eladatni.

Felőlő szerkesztő: ELÁSSY GYULA.

Kiadótulajdonos: Elhássy Gyula.

Vác, 1871. Nyomatón a siketen. iparint gyorsajtósnáj